

POLITIEZONE LA LOUVIÈRE

VAN GRIEKSE MYTHOLOGIE TOT STRAATOVERLAST

Een van de hoofdopdrachten van de dienst sectorwerking van de politiezone La Louvière is de bestrijding van straatoverlast, doorgaans 'maatschappelijke overlast' genoemd. Dit is een van de stokpaardjes van de 'wolverstad' en staat trouwens op de tweede plaats in de lijst van prioriteiten van het zonaal veiligheidsplan 2009-2012. Het opstarten van het project HELIOS, in partnerschap met een groot aantal actoren met de meest uiteenlopende achtergronden, maakt een algemene aanpak van het fenomeen mogelijk. ...

Tekst Gwendoline Hendrick
Fotografie Jos Balcaen

LA LOUVIÈRE – De dienst sectorwerking van de politiezone La Louvière werd opgericht in januari 2004 en concentreert zich op drie grote problemen: diefstallen in woningen en handelszaken, diefstallen in voertuigen en maatschappelijke overlast. Deze dienst besteedt aandacht aan straatoverlast en criminaliteit nadat men zich op arrondissementeel niveau bewust werd van de ‘incidenten’ die door jongerenbendes in België en elders (Brussel, Parijs ...) worden uitgelokt. De belangrijkste problemen in de zone zijn geluidsoverlast en het dumpen van afval op straat. Bovendien zorgen de samschelingen voor een onveiligheidsgevoel bij de bevolking. Na die verschillende vaststellingen is men begonnen nadenken. In 2005 werd de basis gelegd voor een project gesubsidieerd

door het Waalse gewest. De ‘Cellule de Coordination pour la gestion des groupements problématiques sur le territoire de la ville de La Louvière’ werd opgericht. Die nogal lange benaming werd iets later vervangen door ‘HELIOS’. De term, bedacht door een substituut van de procureur des Konings van Bergen, verwijst naar de naam van de figuur uit de Griekse mythologie. Deze laatste wordt beschreven als diegene die alles ‘openbaart’ wat er op aarde gebeurt, diegene die volgens Homerus ‘alles ziet en hoort’. “In de gemeente werden ongeveer 200 verzamelpunten geregistreerd”, aldus Luc Demol, korpschef van de politiezone La Louvière. “Slechts zeven van die plaatsen worden als problematisch beschouwd, maar actie ondernemen is belangrijk om te vermijden dat de

groepen stadsbendes worden”, voegt hij eraan toe.

HELIOS ten strijde tegen overlast

“Een politieel antwoord biedt geen volledige oplossing voor het probleem van de groepen”, verklaart commissaris Didier Samain, directeur van de dienst sectorwerking van de zone. Uit dit principe vloeit het idee voort om verschillende vertegenwoordigers van de gerechtelijke, bestuurlijke en politieoverheden, de lokale actoren van de sociale sector, van het domein van de opvoeding, het onderwijs en de opleiding rond één tafel te brengen. De cel HELIOS, die wordt voor gezeten door de burgemeester van de gemeente, wordt dus niet alleen geleid door vertegenwoordigers van de politie, maar door alle leden ervan. “De beslissin-

gen worden er unaniem genomen”, verzekert Didier Samain. Maar wat doet deze cel nu concreet? “We willen de dagelijkse groepen onder controle houden door voorrang te geven aan nabijheidspolitie en sociale actie te bevorderen”, voegt hij eraan toe. “We komen één keer per maand samen om te bepalen welke acties we ten opzichte van die groepen kunnen ondernemen en welke partner ons hierbij kan helpen.” Allereerst moest het begrip groep worden gedefinieerd in het kader van dit project. “We kozen als definitie: een groep is een entiteit bestaande uit meer dan twee personen die herhaaldelijk feiten pleegt”, verduidelijkt de commissaris. Op basis daarvan moesten de groepen worden ingedeeld in vier typologieën: toevallige groeperingen, recreatieve groeperingen, groeperingen met als doel strafbare feiten te plegen of laakbare groeperingen en stadsbendes. Deze laatste categorie is in La Louvière niet vertegenwoordigd, maar de gemeente wordt wél af en toe geconfronteerd met bendes uit het Brusselse gewest. Vandaag de dag functioneert het project HELIOS goed, maar volgens Luc Demol is de invoering ervan niet altijd eenvoudig geweest: “Het project is gebaseerd op het vergaren en delen van informatie, maar we moesten het vertrouwen winnen van onze partners voor we het konden realiseren.”

Aangepaste acties

De toevallige groep ontstaat per toeval. Het kan bijvoorbeeld gaan om een menigte voor een bushalte die de omwonenden hinderen met hun lawaai. In dit geval is er strikt genomen geen politieoptreden, maar de door de toevallige groep veroorzaakte hinder moet worden gecontroleerd. Een maatregel die men

hierbij zou kunnen nemen, is de bushalte enkele meters verplaatsen, weg van de woningen. De recreatieve groep bestaat uit personen die elkaar kennen en die samenkomen om zich te amuseren zonder misdadige doeleinden: een voetbalwedstrijd spelen, op een openbare plaats muziek beluisteren... De leden van deze groep kunnen echter aan de basis liggen van overlast of misdrijven. Het is de bedoeling deze groepen, waaraan de sociale medewerkers, opvoeders of buurtwerkers bijzondere aandacht besteden, onder controle te houden. Zo zou een luidruchtige groep naar een buurthuis kunnen worden gebracht waar de leden muziek kunnen beluisteren zonder de buurtbewoners te storen. Een andere mogelijkheid is deze jongeren betrekken bij concrete lokale projecten. De deelname van meerdere jongeren aan de door Franco Dragone² geregisseerde voorstelling ‘Décrocher la lune’ is hiervan een mooi voorbeeld. Het begrip misdadig opzet onderscheidt de laakbare groep van de recreatieve groep. Jongeren die samenkomen om drugs te verkopen en te gebruiken of diefstallen te plegen, zijn een concreet geval van een laakbare groep. Deze categorie wordt in het bijzonder in het oog gehouden: evaluatie van de evolutie van de groep (aantal leden...), van de beweeglijkheid ervan en van de ‘posities’ van de groepsleden (leider, lid, persoon die banden heeft met

de groep). “De patrouilles van de dienst sectorwerking controleren vaak de meer ‘gevoelige’ zones waar deze jongeren zich doorgaans bevinden. We controleren er regelmatig personen en vinden er verdovende middelen”, verklaart inspecteur Philippe De Moor, een van de sectorwerkers en tevens een van de vier hondengeleiders van de dienst. “Mijn hond vergezelt me altijd tijdens de patrouilles, hij verleent een belangrijke steun en heeft ook een ontradend effect”, voegt hij eraan toe. Ten slotte werd ook al de manier bepaald om stadsbendes aan te pakken, hoewel La Louvière er nog geen heeft. Indien nodig kunnen de leden van de laakbare groepen en de stadsbendes worden geïdentificeerd. “De leden van de cel HELIOS bepalen tot welke categorie een groep behoort. Bijgevolg worden actiemodi vastgelegd en wordt een beroep gedaan op meerdere partners om de concrete maatregelen uit te voeren”, verduidelijkt de commissaris. Dit is een mooi voorbeeld van partnerschap rond een maatschappelijk probleem dat tegenwoordig niet enkel meer de politie treft... ■

¹ Lees in dit verband Inforevue 02/2009, blz. 14-17.

² Hij is de regisseur van tal van voorstellingen van Cirque du Soleil en heeft nu zijn eigen show- en evenementenbureau in La Louvière (www.dragone.be).

GEGEVENS BANK HELIOS

“Bij de oprichting van HELIOS werden de tijdens de vergaderingen uitgewisselde informatie en de inventarisatie van de groepen op papier gezet. Al deze vergaderingen leidden al snel tot een opeenstapeling van documenten”, herinnert Didier Samain zich. Daarom was het noodzakelijk om die vele gegevens te informatiseren en kwam de gegevensbank HELIOS tot stand tegen het tweede semester van 2008. Via een internetportaal hebben de partners van het netwerk toegang tot deze gegevensbank. Op basis van het gebruikersprofiel is bepaalde informatie al dan niet toegankelijk. De gegevensbank bevat elementen over de plaats of liever de sector waar de groep ‘heerst’ – de naam van de sector verwijst vaak naar een plaatsnaam –, de categorie waartoe de groep behoort, de overlast die de groepsleden veroorzaken en de misdrijven die ze plegen, de al ondernomen acties. Na een jaar worden die gegevens gearchiveerd en na vier jaar worden de gegevens over de niet-actieve groepen verwijderd. Deze informatie wordt ingevoerd door een van de drie programmeerders: commissaris Samain voor de politie (via de dienst sectorwerking), een substituut van de procureur des Konings voor de gerechtelijke overheden en de veiligheidsambtenaar van de burgemeester voor het gemeentebestuur.